

LIVI/2019/00.03.02/2017

10.4.2017

Valtiovarainministeriö
Kirjaamo

Valtiovarainministeriön lausuntopyyntö 10.3.2017 VM023:00/2017, VM/504/03.01.00/2017

Lausunto maakuntien rahoitusta koskevan lakiluonnoksen (HE 15/2017) täydentämiseksi

Liikennevirasto kiittää mahdollisuudesta lausua maakuntien rahoitusta koskevasta lakiluonnoksesta ja esittää kunnioittavasti seuraavaa.

Liikennevirasto pitää hallituksen esitysluonnoksessa tavoitteita ja lähtökoh-
tia hyvinä ja esittää seuraavia havaintoja ja muutosehdotuksia.

Yleistä:

Tehtävien siirtyessä maakunnille tarvitaan useiden tehtävien tulokselliseksi hoitamiseksi ylimaakunnallista yhteistyötä. Liikenneviraston näkemyksen mukaan eri ELY-keskusten erityistehtävien jakamisesta eri maakuntiin pitäisi tehdä hyvissä ajoin päätökset, jotta erityistehtävien suorittamiseen ei tulisi kohtuuttoman pitkää taukoa.

On tarkoituksenmukaista, että maakunnilla olisi tiettyjen tehtävien osalta toimivalta päättää määrärahojen priorisoinnista ja tehtävien rahoitus olisi yleiskatteellista, mutta niiltä osin kuin tiettyjä tehtäviä ei hoideta erityiskatteellisella rahoituksella, tultaneen toimintojen valtakunnallinen yhdenmu-
kaisuus jossain määrin menettämään.

Erityistä:

Ehdotuksen mukaan osa maakunnille siirtyvien tehtävien rahoituksesta ohjattaisiin maakuntien käyttöön tai osin eteenpäin välitettäväksi valtion talousarvion erillisiltä momenteilta. Tienpidon yhtenäisen palvelutason säilyttäminen on kansalaisten yhdenvertaisuuden näkökulmasta välttämätöntä. Tämän vuoksi Liikennevirasto pitää momentin 31.10.20 perusväylänpidon

10.4.2017

LIVI/2019/00.03.02/2017

tienpidon osuuden kohdistamista liikenne- ja viestintäministeriön pääluokkaan oikeana ja kannatettavana ratkaisuna. Erillisrahoitus tukee valtion tieverkon omistajuutta mahdollistaen ohjauksen, jolla saavutetaan tienpidon yhtenäinen palvelutaso koko maassa. Liikennevirasto esittää, että tienpidon rahoitus osoitetaan valtion talousarviossa liikenne- ja viestintäministeriön pääluokkaan, jolloin maakuntakohtainen rahoitus valmistellaan vuosittain yhteistyössä maakuntien kanssa perustuen tienpidon sopimuksiin sekä tieverkon ylläpito- ja parantamistarpeisiin. Perusväylänpidon tienpidon rahoitus on edelleen pidettävä nettobudjetoituna.

Momentti 31.10.76 Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset tulee säilyttää erillisrahoituksena. Kyseinen momentti liittyy valtion väyläverkon ylläpitoon ja kehittämiseen.

Saariston yhteysalusliikenteen kahden momentin (31.30.64 ja 31.30.66) kohdentamista liikenne- ja viestintäministeriön pääluokkaan on esityksessä perusteltu näiden toimintojen maantieteellisesti rajatulla kohdentumisella. Liikennevirasto puoltaa esitystä tältä osin. Yhteysalusliikenteen keskitystä hoitamisesta yhden elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen toimesta on Liikenneviraston käsityksen mukaan saatu hyviä kokemuksia muun muassa sen vuoksi, että se on yhtenäistänyt eri alueilla tuotettavien yhteysaluspalvelujen yhdenmukaisuutta. Liikennevirasto esittää, että hyvissä ajoin ennen maakuntien muodostumista päätettäisiin yhteysalusliikennepalvelujen tuottamisesta yhden maakunnan toimesta koko Manner-Suomen alueella.

Vuosina 2017–2020 määrärahassa on 10 miljoonan euron lisämääräraha yksityisteiden korjausvelan vähentämiseen. Momentin 31.10.50 peruskorjaus on valtion talousarviossa 3 miljoonaa euroa vuodessa. Korjausvelarahoitus, 10 miljoonaa euroa vuosina 2019–2020, tulisi Liikenneviraston näkemyksen mukaan säilyttää korvamerkittynä erillisrahoituksena.

Joukkoliikenteen järjestäminen edellyttää suunnittelua, joukkoliikenteen järjestämistavan arviointia ja valitusta ratkaisusta riippuen myös liikenteen hankintaa sekä toteutuneen liikenteen seurantaa. Tällä hetkellä joukkoliikenteen toimivaltaisena viranomaisena toimii yhdeksän liikennevastuualan ELY-keskusta sekä 26 joukkoliikenteen toimivaltaista viranomaista. Ilman tehtävien jakamista erityistehtäviksi joillekin maakunnille yhdeksän toimivaltaisen ELY-keskuksen tilalle tulisi 18 maakuntaa. Joukkoliikenteen toimivaltaiset viranomaiset ja kunnat tekevät lisäksi yhteistyötä kuntien järjestämien koulukuljetusten ja yleisen joukkoliikenteen tilaamisen kesken. Toimivaltaisten viranomaisten määrän lisääntyminen lisää toimijoiden rajapintoja ja yhteensovittamistarpeita, mitä ei voida pitää tavoiteltavana.

Edellä esitetty yleiskatteelliseen rahoitukseen esityksen mukaan siirtyvä joukkoliikenteen momentti on kolmevuotinen siirtomääräraha. Vuoden 2019 vaihtuessa tulee varmistaa, että siirtyvien siirtomäärärahojen osalta

10.4.2017

LIVI/2019/00.03.02/2017

huolehditaan aiemmin sopimuksin ja päätöksin sidottujen määrärahojen säilymisestä. Sopimuksista syntyvät kustannukset eivät ole kohdennettavissa maakunnittain ilman siirtymäaikaa.

Johtaja

Laura Kuistio

Lakimies

Pekka Kouhia

Jakelu:

kirjaamo
Liikenne- ja viestintäministeriö
ELY-keskusten liikennevastuualueiden johtajat